

5. Francie 2005 – Alsasko-Lotrinsko, poprvé na hausbótu

Po několika zkušenostech v Chorvatsku na velkých obytných lodích s cestovkou Geotour jsme začali koukat po těch lodích, které bychom mohli sami ovládat a řídit.

Na moře jsme si netroufali, tak jsme se zakoukali do obytných lodí bez nutnosti mít k tomu nějaké oprávnění a zkoušky. A ve Francii, kde jsou plavební kanály hodně rozšířené a hlavně perfektně organizované. Lákala mne tam i možnost trochu se jazykově zdokonalit, ale to se jaksi moc nepovedlo, protože jsem na jazyky opravdu tupý. A můj plavčík Kája se taky moc nesnažila a případnou konverzaci s jinými lodníky provázela českým výrazem „u kolegy“.

Moc důležitá je příprava každé cesty. Zásobování a jiné vybavení sebou, měla na triku Kája. Když se to sešlo, bylo to i pro 2 osoby v autě dost zavazadel. Ale hlavně pro první cestu jsme nevěděli co sebou vzít. Já měl na starost spíše plán celé cesty, včetně předběžného rozpočtu. A vybavení pro provoz na lodi – průvodce, mapy, různé prodlužovačky, kabely a rozvody a nářadí. Ale na počátku naší první plavby to bylo spíše tápání. Už pro naše další plavby jsme plánovali i doprovodný program a pobyt mimo čas plavby. Přespání na cestě autem jsme řešili zpočátku jen s ohledem na finance a fyzické možnosti. Nedělaly nám problémy přejezdy v noci při krátkém spánku na zemi vedle auta pod širákem (Kája smotaná v autě), později už jsme zpohodlněli a tak jsme přišli na přespání v laciných hotelech F1, kterých je rozseto po Evropě dost.

Pro první plavbu jsme vybrali destinaci, která je pro nás alespoň trochu dostupná, co se týče vzdálenosti. Jde o Alsasko-Lotrinskou oblast v okolí Štrasburku (750km) – z přístavu Saverne přes Lutzebourg, Arzwiller, Niederville, Héming, Gondrexange na kanálu Marne au Rhin až do Diane-Capelle na kanálu Houillères a zpět do Saverne, celkem 90 km a 28 zdymadel. Přes internet jsme objednali na začátek září 2005 pronájem hausbótu NICOLS 800 (délka 8m, šířka 2,5m, vybavená kuchyňka s lednicí, WC a sprcha, dvoulůžko) slušně vybaveného a pro 2 osoby asi dostačující. Bylo to na první zkoušku, tak jsme si loď pronajali jen na 4 dny od pondělí do čtvrtka. Už během plavby jsme poznali, že to bylo málo, ale s tím se už nedalo nic dělat.

V té době ještě bez navigace, jen s automapou na kolenou spolujezdce, v tomto případě to byla kolena mojí manželky Káji. Občas bloudění, minutí důležitého výjezdu z dálnice nebo hledání cesty zrovna na jiné stránce autoatlasu než právě jedeme. Ale to jsou zábavné zážitky, které dnes už vzbuzují pousmání. Po cestě jsme se ještě zastavili v německém Gotha s procházkou po starém městě. Naší Octávkou jsme pak nejdříve do kempu u jezera Mittersheim u stejnojmenného města, kde jsme hodlali 2 noci přenocovat ve stanu. A narazili jsme na nepochopení. Ve Francii jsou tyto kempy trochu jako naše chatové osady. Jen místo chat jsou zde umístěny většinou taky natrvalo tzv. mobilhomy. Původně přívěsy ukotveny do prostředí velkého kempu už bez kol a postupně s předzahrádkami a zalesnění, zatravněné a s bohatou květinovou výzdobou. Na recepci na mne dost podivně koukali, že chceme přenocovat ve vlastním stanu, nakonec nás poslali na louku u břehu jezera. Tam jsme na 2 noci postavili stan, ale byli jsme na celé louce sami. Až někdy večer se tam objevili cyklisté, kteří tam do rána spali „pod širákem“.

Kempy ve Francii jsou skutečně výborně vybavené. Neschází obchůdky s potravinami, ale taky s potřebami pro kempování, vaření, rybaření, vodní radovánky atd. Jsou zde označené ulice, restaurace a neskutečně čisté a funkční sociálky – WC, sprchy, prádelny s automatickými pračkami a sušičkami. Ale asi jen pro dlouhodobé nájemce. Tato zařízení jsou centralizována pro určité oblasti zástavby a v našem kempu byly asi 3. Se sprchami, ale se studenou vodou, na způsob teplé jsme také nepřišli. Alespoň jsem zjistil zásuvku 220V na pánském WC a mohl jsem vařit naší varnou konvicí vodu na kávu a k zalití polévek. První den jsme zvládli o chlebu, paštice a jablkách s čajem nebo teplou jedenáctkou našeho piva. Odešli jsme na dlouhou procházku, ale zpáteční cesta se nepovedla, když jsem trochu vybral špatnou trasu. Do kempu jsme se dostali zakázanou cestou kolejištěm. Po odpočinku jsme ještě vyrazili do restaurace. Poslechli jsme si i country hudbu, byl to docela příjemný večer. Ráno bolely Káju záda, asi z toho stanu. Přes den jsme se toulali po okolí a součástí toho byla také obhlídka kanálů a především zdymadel, které nás pak čekají

naostro na lodi. Odpoledne v kempu jsme dali oběd (instantní gulášovka, brambory nebo chleba) a odpočívali na sluníčku. Já jsem se vykoupal v rybníku, Kája dala studenou sprchu. Tak jsme s teplotou vody na tom byli skoro stejně. Na večeri jsme šli do restaurace, nejdříve do pizerie, ale odtud jsme rychle odešli do jiné, rodinné restaurace U Slunce. Trvalo to dlouho, než jsme si z nabídky ve francouzštině vybrali. Trpělivá obsluha nám dala dostatek prostoru. A stálo to za to, po dvou dnech jsme se nacpali dobrým jídlem a zapili studeným francouzským pivem. V přírodě u keře při vykonávání potřeby jsem si o nějaký trn natrhnul kůži na hlavě a do restaurace jsem přišel jako řezník, hodně zkrvavený.

Po příjezdu do města mateřského přístaviště jsme ještě zašli na oběd. Objevili jsme dostupné obědové menu s polévkou, hlavním jídlem a zákuskem za cca 7,50 EUR. Pak teprve nastalo první nalodění. Zavazadla jsme naházeli do podpalubí, zprovoznili jsme lednici na chlazení našich zásob. S naloděním ale souvisela vždy důkladná instruktáž o obsluze lodi i dalších souvisejících činnostech. Z výkladu jsem pochopil jen to co nám instruktor ukázal přímo a rukama, co k tomu dával ve francouzštině, to bylo mimo mé chápání. Proto některé potřebné informace mi při plavbě scházely a museli jsme se prokousat systémem pokus-omyl. Součástí instruktáže byla i zkušební plavba, ale nabídku vyzkoušet si první proplutí zdymadlem s instruktorem jsem nevědomky odmítnul (opět problém s francouzštinou) a tak nám muselo stačit jen to co jsme odkoukali ještě před naloděním. Nezkušenost se projevovala třeba tím, že jsme složitě řešili uvazování lodi ve zdymadle i na břehu (Kája se zatím nenaučila žádný lodní uzel), bez bočního pohonu byl z počátku hodně složitý a náročný přistávací manévr a řízený pohyb ve zdymadlech. Loď byla i otloukána od břehů a obložení, ještě štěstí, že lodě mají kolem boků nafukovací balóny (fendry) a tak nárazy nebyly s následky pro loď (až na malé výjimky). Nějakou dobu také trvalo, než plavčice Kája pochopila, že na lodi je kapitán jen jeden a ten se musí poslouchat bez odmlouvání. Na rozdíl od života mimo loď. Oba jsme se snažili, ale někdy docházelo i k menším roztržkám. Treba i tím, že nebylo rozumět při hluku motoru a tak musel kapitán vydávat pokyny trochu hlasitěji než bylo mezi námi běžné. Náš denní režim vypadal dost stejně, kdy po snídani jsme odpluli několik kilometrů a zdymadel, pak oběd a procházka po okolí a městečku, odpoledne opět plavba se zdymadly, večer procházka po městečku a většinou posezení na večeri. Ano i u piva, nejsme vinaři jako Frantičí.

První plavební komoru (zdymadlo) jsme absolvovali v centru města Saverne odkud jsme vyplouvali a navíc s mnoha diváky na přemostění kanálu a zdymadla. Ještě štěstí, že proplutí zdymadlem nám ukázala další loď před námi a trochu jsme mohli „opisovat“. Po proplutí už jsme hledali nejbližší možnost zakotvení, abychom si dali kávu a zklidnili nervy. Ani další zdymadla nebyla pro nás procházkou, bylo nutné se soustředit i na zúžené průjezdy pod mosty a nájezdy do zdymadel. I tak jsme si po každém proplutí zdymadla pláclí na znamení úspěchu a uspokojení. Ještě první odpoledne jsme jich projeli osm! Kája pochopila, že po proplutí jednoho zdymadla musí hned připarvit lana k použití do dalšího zdymadla. Už se schylovalo k večeru a tak nastala chvíle pro hledání místa pro zakotvení a přespání. I to bylo někdy dramatické, když se to neodhadlo a nedařilo se včas zakotvit. První noc jsme řešili spíše mimo obydlené oblasti u blízkého Lutzelbourgu a tak jsme uvázali na neřízeném břehu. Skok Káji byl na samostatné vyprávění, škoda že to není zaznamenáno na kameře. Ale klidný večer s plechovkovým pivem dovezeným z domova to vše napravil. Objevili jsme záchody, což bylo pro nás příjemné, jak málo stačí k radosti. Při plavbě nebyl moc čas na úklid kajuty, kam jsme naházeli všechny zavazadla. Kajutu, která byla o dost větší, než v Chorvatsku, Kája ještě před spaním uklidila a povlékla postele. Jen ten záchod spojený se sprchou je velmi malý a Kája to odnesla několika modřinami.

Ráno po snídani jsme vyrazili na další plavbu. Před námi pluli na hausbótu nějací Němci, jejich styl plavby nebyl zrovna dobrý. Často naráželi, na bocích museli být plavčíci s tyčemi, aby moc loď nepoškodili. I tak urvali několik fendrů a my je za nimi chytali.

Po dalších 5 zdymadlech jsme se těšili na velkou nádheru a atrakci – výtah u Arzwiller. Několik lodí vpluje do veliké vany, která vyjede asi 50m vysoko opět s výjezdem do kanálu. Pak následovaly dlouhé tunely (2306m a 475m) řízené semaforey. Obědová pauza (guláš s těstovinami) u městečka Niederville s poobědovou procházkou, kávová odpolední pauza u městečka Hesse, to byl balzám na rozjitřené nervy z prožitků na lodi.

Přenocování na lodi jsme vyřešili tentokrát u břehu městečka Gondrexange. Příjemná procházka kolem přístaviště a po městečku, drobné dozáobení v malém obchůdku a nakonec posezení v malé restauraci. Ráno jsme pokračovali po odbočení na kanálu Houilleres před první zdymadlo, kde jsme dali kávu a promysleli další plavbu. Vzhledem k plánovanému času jsme museli vypustit následující plavbu až do Mittersheimu (tam jsme byli ještě před naloděním) hlavně z důvodu časově náročného absolvování 14 zdymadel tam a stejného počtu zpět. Po kávě jsme tedy otočili loď na zpáteční cestu s rezervou na další program.

Už z fofografií je vidět, že nám počasí skutečně přálo. Bylo teplo a slunečno, pro plavbu ideální, jen na delší procházky bylo trochu tepleji. Ale v té době nám ještě fyzická nescházela, Kája jen občas došlo pití a taky jsem za to mohl já, protože jsem nenaplánoval přesně každý výlet. Ale to se stávalo častěji, protože digitální mapy nebyly ještě dost rozšířené a trasy jsme plánovali jen odhadem.

Opět jsme na zpáteční plavbě prohlédli výtah Arzarville v technickém zázemí této atrakce. Byli jsme uvázání už na přenocování v úvazišti pod výtahem a procházka se protáhla. Trochu jsme neodhadli zpáteční cestu k lodi a museli jsme se najít nejbližší most přes kanál a proplížit pod plotem oddělujícím prostor kde jsme měli uvázanou loď.

Další plavba už byla přípravou na předání lodi, bohužel. Projeli jsme už známá městečka a zdymadla, zastavili jsme tam, kde jsme ještě nebyli a projeli jsme kolem našeho přístaviště, abychom se uvázali na úvazišti před zdymadlem v krásné přírodě. Tady jsme si poseděli na lodi a začali hodnotit a posuzovat naši první plavbu na hausbótu. Celkem každá plavba se neobešla bez úklidu loď, protože zaplatit si úklid nebylo pro naše peněženky moc vhodné. Takže Kája měla na starosti zabalení našich věcí a úklid kajuty, já naopak měl na triku venkovní prostory. Bylo tedy asi atrakcí mne vidět s kýblem, koštětem a vytíracím hadrem. A to už pak nastává předání lodi a odjezd domů.

Velmi se nám líbily pravidelné procházky po okolí zakotvení lodi. Většinou po vesničkách a městečkách, ale také do přírody a na zajímavosti, které byly uváděny v průvodcích, co jsme měli předem porízené.

Zpáteční cesta stejnou trasou se zdá být neplnohodnotnou, ale na plavbě tam i zpět toho tolik nestačí vidět a projít, že je zpáteční plavba stejně originální a zajímavá. Jako nezkušený jsme museli řešit plno různých zádrhelů a překážek. Jak uvazovat a loď v přístavech, to ještě v pohodě, ale uvázat loď u neřízeného břehu, to už je náročné i fyzicky – skoky z lodi na neznámý břeh, zatloukání uvazovacích kolíků

a samotné uvázání lodi. V této oblasti naštěstí byly poloautomaticky řízená zdymadla, i tak ale jsme měli dost práce se vyrovnat s technikou a udržením lodi.

Bylo by toho hodně co vyprávět z naší první plavby, ale zatím stačí. Chytlo nás to natolik, že jsme později absolvovali dalších 6 plaveb po francouzských kanálech, ale také 3 plavby na nádherných aglických kanálech, jednu plavbu v Holandsku a 2 plavby v Německu na Berlínských jezerech a kanálech. Krátkou a nepříliš dobrou zkušenost máme i z Bařova kanálu ze Strážnice do Uherského Hradiště, podobnou negativní zkušenost na Orlíku s plachetnicí a krásnou jednodenní plavbu po Labi z Mělníka do Roudnice a zpět.

Vlastimil Pabián, Chabařovice 10.3.2021

